

Mit adtunk a világnak, s mit a világ nekünk?

A politikai és erkölcsi meggondolásokon alapuló kárpótlási törvényt nemcsak a szövetkezetekben, magában a társadalomban is az érdekektől, vérmérséklettől függően eltérően értékelik az emberek – Vallási meggyőződésből, ideológiából, filozófiából nem lehet zenét írni, főképp nem zenedrámát

A fegyverszünet áldozata

Újabb újságról löttek agyon Horvátországban a tűzszünet ellenére több helyen is folytatódó lövöldözésekben. A Tanjug jugoszláv hírügynökség jelentése szerint Kostajnica településen szombaton délután rálöttek a horvát televízió operatőreire. A sebesült Goran Lederer mellett aknavetőgránát is robbant. Az operatőr kórházba szállítás közben behalt sérüléseibe.

A Tanjug jelentése szerint vasárnapra virradóra lövöldözés volt Kostajnica és Plaski térségében. A szerb fegyveresek és a horvát belügyminisztérium, valamint a horvát nemzeti gárda közötti összecsapásokban aknavetőket is bevetettek.

A szövetségi elnökség által felállított tűzszüneti bizottság több napos tárgyalásai ellenére vasárnap délig csak 5 „hadifogoly” nyerte vissza szabadságát Horvátország keleti, vegyes lakosságú területein. A szerbek a horvát nemzeti gárda 3 tagját, míg a horvátok 2 szerb tartalékost engedtek szabadon foglyaik közül Vinkovciban.

Albán exodus

Az albán menekültek és az olasz karhatalmi erők közötti eddigi legsúlyosabb összecsapás zajlott le

Jeszenszky Géza magyar külügyminiszter, miután fölavatta Ungváron a magyar konzulátust, kárpátaljai körutat tett, megtekintette a munkácsi várat, Makkosjánosiban részt vett a sztálinizmus áldozatainak emelt emlékmű felavatásán, majd a tiszaujlaki Turul-emlékműnél tisztelettel, végül Beregszászra utazott, ahonnan az esti órákban hazaérkezett.

Változatlanul súlyos a komlói Béta-aknán pénteken történt sújtólégrobbanás öt életveszélyes sérültjének állapota. A Megyei Szénbányához tartozó Béta-aknai helyszínen befejezték a bányatűz megfékezésére szolgáló gátak építését, és megkezdték a földalatti munkahely elárasztását iszappal. Göncz Árpád köztársasági elnök részvétvértáviratot küldött a sújtólégrobbanás áldozatai hozzátartozóinak.

A kormány tanácsadó szervezetének, a Gazdasági Kabinetnek hétfévi üléséről elmondták, hogy megtárgyalták a kárpótlási törvény makrogazdasági hatásainak főbb tendenciáit.

A hétfégen a legtöbb határátkelőhelyen zökkenőmentes volt a forgalom. A leghosszabb várakozást Nagylaknál tapasztalták, mintegy 3 órát kellett várni a kilépésre. Vasárnapra egy csapásra megszűnt a három hete tartó török invázió. Míg szombaton Röszkénél csaknem 40 ezren, Tompánál 10 ezren léptek át a határon, addig tegnap egyetlen határátkelőhelyen sem volt várakozási idő.

vasárnap reggel a bari rakparton, ahol mintegy 2 ezer elcsigázott, éhes ember vár az erőszakos hazaszuppolásra. Az albánok, akik csütörtöki megérkezésük óta szinte alig kaptak enni- és innivalót, s rekkenő hőségben, a tűző napsugarak elleni legcsekélyebb védelem nélkül kénytelenek várakozni hazatoloncolásukra, reggeliosztás közben botokkal és kövekkel támadtak a rendőrökre, akik könnygázt alkalmaztak ellenük. Az olajshordókból és matracokból barikádot építő albánokat a tenger felől egy tűzoltóhajó vízsugárral próbálta megfékezni, miután a rendőrök által használt könnygázt a szél visszafújta feléjük. A barikád mindkét oldalán sokan megsebesültek.

Szemtanúk szerint újabb incidensek történtek a bari futballstadionban is, ahol 4000 elgyötört albán várja a sorsát. A csalódott, reményvesztett emberek megtámadtak egy katonai járművet és ablakokat zúztak be.

Az olasz hatóságok közben teljes gőzzel folytatták a csütörtöki érkezett mintegy 10 ezer menekült légi és tengeri hidon történő hazaszállítását. Vasárnap délelőttig legalább 4 ezer embert toloncoltak vissza Albániába.

Busz-intézkedések

Ausztériában le kell vonni a következtetéseket a magyar autóbusz triebeni szerencsétlenségéből és az

utóbbi hetek más súlyos ausztriai buszbaleseteiből. Ezt Franz Vranitzky kancellár hangoztatta a Neue Kronen Zeitung című bécsi lap vasárnapi száma részére adott nyilatkozatában. A kormányfő közölte, hogy már a jövő keddi minisztertanácsi ülésen megtárgyalja a testület ezzel kapcsolatos intézkedési tervét a belügyminiszter előterjesztésében.

Mint Vranitzky mondta, már a határról vissza kell irányítani azokat a turistabuszokat, amelyek nem felelnek meg a szigorú biztonsági követelményeknek. Ezt nem lehet valamiféle külföldi-ellenes rendszabálynak tekinteni, mivel elsősorban az utasok biztonságát szolgálja, és

mert az osztrák autókat már azért is kitiltják a forgalomból, ha gumiabroncsaik nincsenek megfelelő állapotban. A kancellár véleménye szerint elsősorban Ausztria keleti szomszédországait kell ösztönözni arra, hogy rendszeresen vizsgálják járműveik közlekedés-alkalmasságát.

A baleset 15 halottja közül egy áldozat személyazonosságát még nem sikerült kideríteni. A sebesültek közül két személyt nem tudtak azonosítani.

Közöny Szerencsen

Teljes közöny jellemezte vasárnap Borsod-Abaúj-Zemplén megye 11. számú egyéni országgyűlési választókerületében a kifrt időközi képviselő-választást. Németh Miklós volt miniszterelnök lemondása folytán vasárnap 10 jelölt indult a parlamenti mandátumért.

Az okokat a jövőben kutatni kell, tény, hogy a 18 órai umazárásig a 73 szavazókörben a választásra jogosult csaknem 50 ezer tokajhegyaljai polgárnak alig több mint 16 százaléka élt szavazati jogával. A jövőben kiírásra kerülő második fordulóban azok a jelöltek szereznek jogot az indulásra, akik a mostani fordulóban a szavazók legalább 15 százalékának voksait elnyerték. (MTI)

TARTALOM

A Hét.....	2
Szerb-magyar politikai randevú.....	2
Gondolatok találkozója.....	3
Hetedhét határon.....	4
Kritika a Mária evangéliumáról.....	5
Senna a legjobb.....	6
A mozgáskorlátozottak véleménye.....	7
Hirdetés.....	8-9
Szolgáltatás.....	10
Tévé- és rádióműsor.....	11
Majoros Tibor tárcája.....	12

Forog a kocka

Leendő kollégánk önéletrajzát ismertette munkahelyi vezetőnk, úgy jó tíz esztendővel ezelőtt. Ma is emlékszem, hogy az önéletrajz milyen szép, hosszú mondatokban tért ki arra, hogy szerzője 1956-ban mindössze kilenc éves volt, s a váltságos napokat szigorúan az óvóhelyen töltötte, szüleiével és a többi lakóval együtt...

A korszak nyelvén ez azt jelentette, hogy az életéről beszámoló munkakereső nem vett részt a „nagy puska, kis gyerek mozgalomban”, vagyis, már gyerekként sem lehetett „megtéveszteni!” Tudta hol a helye, és erre akár tanúk is vannak: „a többi lakó”.

Fordult a kocka. Figyelem, mit nem adnak egyesek azért, hogy az életrajzuknak legyen egy kis ötvenhatos bukéja. És eme „egyesek” nincsenek kevesen! Az egykori partizánszövetség jut róluk eszembe. Ahogy a háborútól távolodtunk, úgy nőtt ez a szervezet, mind több és több tagja lett, s a kádári békeesség aranykorában amolyan pozsgalmi státuszszimbólum lett a partizánigazolvány. Kitűnő nyomdatechnikával, szép papírból készültek.

Az országnak se volt mindegy a munkásmozgalom nemzetközi fórumain, hogy fel tud-e mutatni egy ütőképes partizánszövetséget, ami történelmi távlatokban bizonyítja, mi se hagytuk, hogy teljesen veszélytelenül, „népi ellenállásba” nem ütközve grasszálhassanak itt a fasisztdk. (Talán még szerencse is, hogy nem voltak partizánjaink. A zavaros történelmi sakkjátáblán esetleg épp olyan mérszárlásokat követtek volna el, mint a titói banditák...)

Ez az eszmefuttatás persze nem azokról a kevesekről szól, akik valóban ellenálltak a fasizmusnak, zsidókat mentettek, illetve bárkit, aki erre rászorult. És azokról se, akik tényleg harcoltak 1956-ban. Nem is fogtam volna hozzá e rövid jegyzet-hez, ha az egyik szombati újságban nem olvasok egy perrel, amely a levitézlett kommunista vezető és egy mostani honatya között dül.

Amíg ennek (piac)tere volt, al-és felperes egyaránt MSZMP-tagdíjat fizetett. Amitől még lehettek – vagy lehetnek volna – „jó magyarok”. De az az idő elmúlt. És 1991 nyarára már nem az a tét, hogy ki volt a nagyobb ellenálló, hanem ki volt kisebb kommunista.

A becsületbeli ügy körüli nyilatkozatpárbaiban a felperes szájából ugyanis elhangzott ez a replika: „Kétféle azt is...”, hogy nagyobb kommunista voltam, mint ő.” Hm. Így épül le a társadalom, amelyik fölépülve se volt.

A magyarság barátainak világtalálkozója

Göncz Árpád fővédnökségével ma kezdődik a hungarológiai kongresszus

A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság, amely a magyarsággal kapcsolatos tudományok művelőit tömöríti, ötévenkénti kongresszusokon veszi számba az új kutatási eredményeket. A ma Szegeden kezdődő kongresszus a Társaság 1977-es megalakulása óta a harmadik a sorban. A Társaság közgyűlése az 1986-os, Bécsben megtartott kongresszuson határozott arról, hogy itt legyen a következő nemzetközi tudományos fórum, amelynek középponti témája a „Régi és új peregrináció – Magyarok külföldön, külföldiek Magyarországon”. Ez a döntés egyszersmind elismerése a rendezésre fölkért szegedi tudományegyetemnek, az itteni kutatók eredményességének. A már Bécsben meghatározott témakörben ráadásul szegedi irodalomtörténeti iskola végzett el alapvető kutatásokat és ért el a nemzetközi tudományos-szablon színterű eredményeket: Keserű Bálint egyetemi tanár és munkatársai a peregrináció-kutatás útjára.

A hungarológiai kongresszus szegedi szervezői, de a Társaság választott vezetői is egybehangzón állítják, hogy a tartalmi gazdagság és a résztvevők száma szerint egyaránt ez az eddigi legteljesebb magyarságtudományi konferencia. Félézer

A kezemben két füzet: az egyik a ma kezdődő hungarológiai kongresszus programját, a másik a résztvevők névsorát tartalmazza. Túlzás nélkül: érdekes olvasmányok. Az előbbiben az lepi meg leginkább a laikusot, hogy milyen elképesztően gazdag azoknak a témáknak a tára, amelyekben a magyarok és más népek kapcsolatáról van szó; bárha közismert az utazási tapasztalatokból leszűrt hétköznapi mondas, hogy bárhova megy az ember, a világon mindenütt talál „ismerősöket”, e programjegyzéket böngészve mégis rácsodálkozunk a kapcsolattörténeti bizonyosságra: a szellemi termékek áramlásának legfőbb ideig-óráig lehetnek gátjai, a gondolatok egymásra ismerését sem az országok közötti határok, sem a gondolkodók közé állított falak nem tudják megakadályozni. A másik füzetben felsorolt nevek láttán alighanem jogos a büszkeség: a világnak valóban minden szegletében akad tudós elme, akinek valamivel fölkellettük a figyelmét, mi, magyarok.

vendégre lehet számítani, a világ harminc országából jönnek, s ami külön öröm, az elmúlt esztendő történelmi változásainak köszönhetően valamennyi kelet-európai országból is, nemcsak a nyugati világból.

A ma délután kettőkor, a Belvárosi Moziban tartandó megnyitónépszerűséggel kezdődik a kongresszusi program. Az alkalomra Szegedre várják Göncz Árpádot, a Magyar Köztársaság elnökét, aki a kongresszus fővédnöke. Már tegnap megérkezett Bo Wickman, a Társaság elnöke; ő nyitja meg a nemzetközi konferenciát. A vendéglátó város képviselőjeként Lippai Pál polgármester köszönti a résztvevőket, a rendező intézmény, a József Attila Tudományegyetem képviselőjeként pedig Róna-Tas András rektor. A

munka plenáris előadásokkal kezdődik: erdélyiek peregrinációjáról (a középkorban és a korai újkorban) hallhatjuk Szabó Miklós és Tonk Sándor (Nagyvárad) előadását, Richard Prazak, a magyarul kitűnően beszélő brnoi egyetemi tanár a magyar-cesh kulturális kapcsolatok történetét tekinti át az államalapítástól a múlt század közepéig. Petőfi Sándor János, az Olaszországban dolgozó tudós szövegutáni kutatásainak eredményeiről számol be, Paládi-Kovács Attila pedig Újkori migrációs folyamatok az Alföldön és a népi kultúra alakulása címmel tart előadást. Itt jegyezzük meg, hogy a hungarológiai kongresszus valamennyi plenáris és szekciós ülés nyilvános; az előbbiekre a Belvárosi Moziba, az utóbbiakra a Tisza Lajos körüti Irinyi-épületbe várják az

érdeklődőket, különösen a szegedi magyar tanárokat, a történelmet oktatókat, a néprajz, a helytörténet, a demográfia témáival foglalkozókat; és persze mindazokat a laikusokat, akik fontosnak tartják megtudni, hogy – Ilia Mihály szavaival – mit adtunk a világnak, s mit a világ nekünk.

Nem lesz könnyű kiválasztani, kit miről hallgassunk, hiszen a 16-án záruló kongresszus előadói összesen 14 szekcióban dolgoznak egyidejűleg. Közben megtartják a Társaság vezető testületeinek minden kongresszuson szokásos üléseit is, amelyek azonban most különleges jelentőségűnek ígérkeznek. Előzetes információink szerint ugyanis éppen e vezető testületekben terveznek „tisztújítást”, vagyis az idősebb tudósok, akik a világszervezet

alapításával rendkívül sokat tettek a magyarságtudományért, átadják a helyüket a fiatalabb generációhoz tartozóknak. A filológiai társaság vágrehajtó bizottsága már tegnap délután összeült, s ezen a nem nyilvános ülésen minden bizonnyal téma volt a személyes ügye éppúgy, mint az idei kongresszus díjazottjainak kiválasztása. A rangos kitüntetést, a Lotz-díjat a pénteken tartandó közgyűlésen adják át; azoknak a tudósoknak ítélik oda minden öt évben, akik a legtöbbet tettek a magyar tudományosságért.

A kongresszusi program érdekessége lesz az a fogadás, amelyet csütörtökön a szegedi felsőoktatási intézmények adnak a tervezett Campus, a volt szovjet laktanya színháztermében. A vendéglátó város önkormányzata, a tudományegyetem és a Társaság ma este a városházán látja vendégül a világ hungarológusait. Kirándulónapot is iktattak a programba, szerdán a dél-alföldi tájaj ismerkednek a résztvevők. Az előadásnapok után, szombaton még egy világtalálkozót tartanak: a párizsi Jean Perrot szervezésében itt lesz a hungarológiai központok, a külföldön működő magyar intézetek vezetőinek találkozója.